

ЛЕНД-АРТ ЯК СКЛАДОВА ПЕРМАКУЛЬТУРИ

Надія Йоркіна¹, Євгенія Черняк²

¹к.б.н., старший викладач кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування МДПУ імені Богдана Хмельницького, Мелітополь, Україна
(nadyayork777@gmail.com)

²доктор філософії, доцент кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради МДПУ імені Богдана Хмельницького, Мелітополь, Україна
(evgenya1551@gmail.com)

На сучасному етапі пермакультура виступає важливою складовою компонентів урбосистеми, різноманітних за призначенням. Доцільність пермакультурного дизайну обумовлюється властивостями та особливостями розташування кожного з елементів (екопарків, зелених огорож, ставків та ін.), їх багатофункціональністю та естетичністю. Найбільш відомими представниками пермакультури в світі були австралійський дослідник Білл Моллісон, австрійський фермер Зепп Хольцер та японський філософ Масанобу Фукуока.

Розвиваючи ідеї М. Фукуоки, японські аграрії розробили проект, за яким рисові поля префектури Аоморі перетворилися на величезні 3D-рисунок, створені за допомогою дев'яти різнокольорових сортів рису. В основі незвичайного візуального видовища – герої манги і аніме Осаму Тедзукі.

Ленд-артом займається і американський фермер Стен Херд. Агрохудожник створює на полях «полотна» відомих майстрів, портрети видатних особистостей нашого часу, пейзажи. Свою сільськогосподарську творчість він називає «Earthworks». Створення об'єкту ленд-арту починається з проекту: Стен викладає контур рисунка цеглою. Потім фермер проводить агротехнічні роботи, в кінці яких додає на «імпровізоване полотно» ґрунт та солону різних відтінків. Одна з найвідоміших робіт Стена Херда – портрет Вінсента Ван Гога «Оливкові дерева» – була зроблена на замовлення інституту мистецтв Міннеаполіса з місцевих рослин, гарбузів, вівса та інших різних природних матеріалів на площі в 1,2 акр.

Шедеври ленд-арту існують впродовж сезону, а щоб їх побачити, необхідно піднятися вгору на літаку або зафіксувати їх за допомогою гелікоптерів.

Українські вчені-селекціонери разом із аграріями «виростили» портрет Шевченка на рисовому полі, який можна побачити з космосу. Під керівництвом директора інституту рису НААН України Володимира Дудченко та старшого наукового співробітника Тетяни Шпак, у Херсонській області з'явився портрет Кобзаря, вирощений із чорного рису на зеленому полі. Площа зображення – понад 1360 квадратних метрів.

Таким чином, раціональне управління, спостереження за природними взаємозв'язками в рамках пермакультурного ленд-арту дозволяє не тільки отримувати продукцію високої якості, а також створювати естетично привабливі ландшафти.